

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ФОРМОУТВОРЕННЯ І КОНСТРУЮВАННЯ

Рівень вищої освіти – фаховий молодший бакалавр
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Дизайн»

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність **022** «Дизайн»

Галузь знань **02** «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»
Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи формоутворення і конструювання
Викладач (і)	Французенко Тетяна Іллівна
Контактний телефон викладача	+380504333256
E-mail викладача	tetiana.frantsuzenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розвиток творчого мислення і художніх здібностей студентів, формуванню художніх смаків на основі вивчення та розуміння формотворчих особливостей природного походження, вихованню естетичної культури, знань про предметне середовище, його вплив на людину.

Як результат вивчення навчальної дисципліни у студентів відбувається розвиток конструктивного, об'ємно-просторового, творчого мислення і художніх здібностей студентів, формування художніх смаків на основі вивчення та розуміння формотворчих особливостей природного походження, вихованню естетичної культури, знань про предметне середовище, його вплив на людину. Програма навчального курсу «*Основи формоутворення та конструювання*» передбачає ознайомлення студентів із загальною теорією та практикою художнього формоутворення та конструювання, вивчення основних закономірностей утворення художньо-естетичної форми, засобів та прийомів її реалізації.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення даної дисципліни є: розвиток у студентів проектного і композиційно-образного мислення, розуміння і освоєння ними закономірностей формоутворення для створення цілісного, естетично значимого, художньо-виразного продукту творчої діяльності в галузі дизайну.

Завдання навчальної дисципліни «Основи формоутворення та конструювання» є:

- отримання знань основ композиційної грамоти: законів, правил, прийомів, елементів композиції; засобів виразності, основ візуального сприйняття, тектонічних закономірностей формоутворення об'єктів матеріальної культури, принципів комбінаторного вирішення форми об'єктів проектування та ін.;
- оволодіння основними прийомами дослідження форми предмету;
- засвоєння основних технік роботи з графічними, паперо-пластичними та макетними матеріалами, обладнанням;
- розвиток здібностей до творчої переробки спостережуваних явищ дійсності, формальних ознак предметів і об'єктів навколишнього середовища, народженню оригінальних проектних ідей, до творчої комбінаторно-композиційної діяльності;
- формування умінь вільно володіти засобами формально-композиційної виразності, різними прийомами формоутворення, способами колористичного рішення плоскої і об'єктної форми в залежності від функціонального призначення та образного трактування проектованого об'єкта дизайну;
- вдосконалення навичок роботи різними художніми матеріалами при пластичному втіленні творчих ідей в грамотних, цілісних і гармонійних проектних роботах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- поняття та терміни, які вивчаються;
- визначення місця та значення формоутворення в практичній діяльності людей, у розвитку дизайн-культури;
- вивчення основних закономірностей формоутворення та проектування виробів, включаючи композиційну роботу над ними;
- розвиток об'ємно-просторових уявлень, навичок сприймання та вміння аналізувати форму;
- набуття навичок і отримання знань з перетворення та трансформації простих та складних форм;
- засвоєння практичних прийомів і способів розробки проектів виробів, кваліфікованого виконання їх різноманітними засобами образотворчого мистецтва;
- виявлення основних художніх особливостей зображувально-виразних засобів та їх можливості у виявленні образу, використовуючи широкий арсенал прийомів та способів формоутворення та конструювання;
- розвиток художньо-естетичного бачення форми та самостійного

творчого рішення завдань художньої діяльності.

Програма сприяє розвитку творчого мислення і художніх здібностей студентів, формуванню художніх смаків на основі вивчення та розуміння формотворчих особливостей природного походження, вихованню естетичної культури, знань про предметне середовище, його вплив на людину.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

1. Здатність застосовувати знання в практичних завданнях.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Базові знання основ рисунку, живопису, композиції, мистецтвознавства, філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання історії мистецтва, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

Фахові компетентності:

1. Здатність втілювати поставлену мету за відомими алгоритмами, тобто фахівець виступає як структурний елемент (ланка) певної технології.
2. Уміння здійснювати контроль в межах своєї професійної діяльності в обов'язках посадових обов'язків.
3. Здатність на основі аналізу визначити напрямки своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі навчально-творчої роботи, передбачити кінцевий результат.
4. Здатність здійснювати збір, обробку, аналіз і систематизацію наукової інформації з напрямку роботи; аналізувати художньо-мистецькі явища; осмислювати роль кожного елемента у структурі цілого та у взаємодії з іншими.
5. Здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій творчий, інтелектуальний і загальнокультурний рівень, прагнути морального і фізичного вдосконалення своєї особистості: володіння державною й іноземною мовами у професійному спілкуванні.
6. Здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до творчої роботи, готовність до продовження навчання за наступним ступенем освіти.

Здатність будувати систему інформаційних ресурсів з предметів, необхідну для формування засад освітньої діяльності. Уміння на основі отриманої інформації формувати комплексні аналітичні висновки, здатність інтерпретувати,

систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті освітнього завдання або проблем, що вирішуються.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні заняття	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	022 Дизайн	3	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема1. Основи формоутворення та конструювання. Засоби вираження форми.	2	Практичне 2	10 год.
Тема 2. Геометрія площини та формотворчі модулі у формоутворенні та конструюванні. Поняття модулю у формоутворенні та конструюванні. Модуль, як одиниця об'ємно-просторової комбінаторики. Правила та особливості утворення нових простих, складних та складених форм шляхом комбінування різних модулів. <i>Завдання: використання модулю у різних видах образотворчого мистецтва (скласти таблицю). Знайти зразки простих та складних комбінаторних орнаментів у різних видах мистецтва, проаналізувати принципи їх</i>	2	Практичне, 2 год.	10 год.

<i>складання.</i>			
Тема 3. Прийоми та способи утворення сіток за М. Ешером. Принципи розбиття площини. Створення композиції за принципом М. Ешера з елементами рослинного походження. <i>Завдання: Виконати комбінаторну сітку розбиття площини за принципом М. Ешера із використанням стилізованих об'єктів природного походження</i>	2	Практичне, 2 год.	10 год.
Тема 4. Біоніка і геометричний символізм. <i>Завдання: Виконати ескізування асоціативних біонічних форм у різних галузях мистецтва.</i>	2	Практичне, 2 год.	10 год.
Тема 5. Стилізація форми у формоутворенні та конструюванні. Формоутворення об'єктів природи рослинного походження. <i>Завдання: Виконання серії стилізованих зображень об'єкту природи, рослинного походження.</i>	2	Практичне, 4 год.	10 год.
Тема 6. Стилізація форми у формоутворенні та конструюванні. Формоутворення об'єктів природи тваринного походження. <i>Завдання: Виконання серії стилізованих зображень об'єкту природи, тваринного походження.</i>	4	Практичне, 4 год.	10 год.
ЗАГ.:	14	16	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані у закладі освіти
Вимоги до письмових робіт	
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять та виконання практичних аудиторних робіт упродовж семестру за 100-бальною шкалою.
Умови допуску до	При виставленні допуску до заліку враховуються

підсумкового контролю	навчальні досягнення здобувачів за весь навчальний семестр, набрані бали під час аудиторних практичних завдань та при виконанні домашніх робіт для самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Екзамен; практичне завдання; виконання практичного завдання, оцінюється в 100 балів

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачу за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, самостійну роботу та залікову роботу. При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність здобувача на аудиторних заняттях, активність під час практичних занять; недопустимість пропусків.

Неформальна освіта: здобувачі, які перебувають за кордоном (з поважних причин) виконують усі завдання за індивідуальним графіком навчання, оцінюються за загальними критеріями

8. Рекомендована література

1. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок : навч. посіб. Львів, вид-во Львівської Політехніки, 2021. 244 с.
2. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок, композиція : навч. посіб. Львів, вид-во Львівської Політехніки, 2012. 344 с.
3. Клименюк Т. М., Н. А. Консулова та ін. Проектна графіка. За ред. Т. М. Клименюк. Друге видання, доповнене і перероблене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 220 с.
4. Костенко Т.В. Навчально-методичний посібник. Основи композиції та тримірного формоутворення. Харків. – 2003.
5. Малежик Ю.М. Формоутворення. Методичні рекомендації до лабораторних занять навчального курсу. Спеціальності: 0202. Мистецтво.
6. Малежик Ю. М. Особливості навчання майбутніх учителів образотворчого мистецтва прийомів стилізації на заняттях з формоутворення / Ю. М. Малежик // Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини /

[ред. кол. : Безлюдний О. І. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. – Випуск 12. – Ч. 2. – 312 с., С. 56-63.

7. Малежик Ю. М. Формування дизайнерського мислення у студентів мистецьких спеціальностей на заняттях з курсу «Формоутворення» / Ю. М. Малежик // Наукові записки / Ред. кол. : В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 143. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – 298 с. – С. 128-132.

8. Малежик Ю. М., Кириченко О.І. Вивчення основних чинників формоутворення в архітектурних ансамблях Кропивницького на дисциплінах художнього спрямування / Кириченко О.І., Ю. М. Малежик // Наукові записки / Ред. кол. : В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 170. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький, 2018. – 304 с. – С. 72-77.

9. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Формоутворення»: Малежик Ю.М. Формоутворення. Методичні рекомендації до теоретичного блоку з навчальної дисципліни. Спеціальності: 0202. Мистецтво. 6.020205.Образотворче мистецтво. Спеціалізація: Дизайн. / Малежик Ю.М. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2012. – 24 с.

10. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції та тримірного формоутворення. – Харків., 2003.

11. Шумега С.С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру. – К. – 2004.

Додаткова: Інформаційні ресурси:

Електронний ресурс: . Режим доступу: http://www.booksgid.com/drawing_painting/44040-risunok.-tehnika-risovaniya-golovy.htm

Електронний ресурс: . Режим доступу: <http://painting.eds.co.ua/natyurmort-yak-osoblivij-zhanr-mistectva.php>.

Електронний ресурс: . Режим доступу: <http://www.iva.in.ua/ru/portfolio/risunok-naturmort/page/2/>

Викладач ТЕТЯНА ФРАНЦУЗЕНКО